

Nr 15.

Av herr Herou m. fl., om upphävande av tullsatserna för kaffe.

Det beslut vid riksdagen 1922, varigenom kaffetullen höjdes från 12 till 50 öre pr kg., mottogs med mycken berättigad harm bland breda massor av vårt folk, som efter »demokratins genombrott» trott att en dylik höjning av de indirekta skatter, som orättvist drabba fattiga medborgare oavsett deras förmåga att bära desamma, bort vara utesluten.

Även inom riksdagen restes en mycket stark opposition. Så yttrade en talare i andra kammaren:

»— — ett faktum lär väl ända vara, att denna tull kommer att drabba den fattiga befolkningen här i landet och att det blir detsamma som att vältra bördorna på dem, som genom mycket stora lönesänkningar redan stå på en mycket låg levnadsstandard».

Och en annan yttrade:

»— — I tider som dessa, då många tusen av Sverges arbetare gå utan all inkomst och många av dem redan nu ha nödgats anropa fattigvården om hjälp för hustru och barn, så förbjuder mig, såsom representant för många av dessa, mitt samvete att rösta för medverkan till ett sådant beslut, som innebär ökade svårigheter för dessa människor».

Vid 1924 års riksdag motionerade den kommunistiska gruppen om upphävande av tullsatserna å kaffe. I utlåtande över denna motion anförde bevillningsutskottet (Bev.-utl. nr 46):

»Tullinkomsterna uppgingo, enligt av utskottet inhämtade uppgifter, år 1923 för obränt kaffe till 21,026,028 kronor samt för bränt eller rostat, även malet till 31,099 kronor.

På grund av den betydande minskning i statsverkets inkomster, som således skulle bliva en följd av ett bifall till förevarande motion, har utskottet med hänsyn till det statsfinansiella läget ansett sig icke kunna tillstyrka bifall till densamma.»

Motionen, som i andra kammaren samlade 40 röster, avslogs av båda kamrarna.

Från våra utgångspunkter måste vi alldeles underkänna den motivering, som bevillningsutskottet anförde till försvar för kaffetullens bibehållande. Om det är riktigt att statshushållningens bördor böra bäras av medborgarna i förhållande till deras förmåga att bära desamma, vilken åskådning ju principiellt godkänts vid fördelningen av de direkta skatterna, så kan det icke vara riktigt att göra de fattiga ännu fattigare vid statsfinansiellt nödläge, enär levnadsförhållandena för de sämst ställda medborgarna just

då oftast äro sådana, att tvärtom principen skattebetalning efter förmåga blir rättvisligen än mer av behovet påkallad.

Till försvar för kaffetullen har anförts, att kaffekonsumtionen såsom skadlig för folkhälsan borde begränsas. Utan att därom yttra oss vilja vi fästa uppmärksamheten på att kaffekonsumtionen stegrats trots fyrdubblingen av kaffetullen.

Enligt statistisk årsbok 1924 var kaffeförbrukningen i Sverge

år 1921	39,700 ton
» 1922	35,200 »
» 1923	42,100 »

Importsiffrorna tyda på ökning av förbrukningen även under år 1924. Enligt månadsstatistiken över utrikeshandeln var kaffeimporten

år 1913	34,066 ton
» 1923	42,114 »
» 1924	43,274 »

Kaffetullen är sålunda endast ett skatteinstrument, men alls inget skydd för folkhälsan.

Därtill ha kaffepriiserna under innevarande konsumtionsår, på grund av skördeförhållandena, våldsamt stegrats, vilket ju gör kaffetullen än kännbarare för konsumenterna. Följande siffror visa hur jämn och kraftig denna stegring varit:

Kaffepriiserna 1924 (uppgifterna lämnade av Kooperativa Förbundet).

D a t u m	Partipriser i Sverge. Pr förtullat kg.		Notering å New Yorkbörsen för Riotyp 7. (Priset avser kaffe för genast leverans och gäller ab lager.)	
	Santos superior	Riotyp 7	Cents pr lb.	= kr. pr kg.
1924 1/1	1.87	1.58	10 ⁵ / ₈	0.87
» 28/1	1.90	1.63	11 ¹ / ₈	0.91
» 11/2	2.—	1.70	13 ³ / ₄	1.13
» 15/2	2.05	1.73	14 ¹ / ₄	1.17
» 25/2	2.13	1.82	15 ¹ / ₂	1.27
» 12/3	2.18	1.85	16 ¹ / ₈	1.32
» 5/6	2.18	1.77	14 ⁵ / ₁₆	1.17
» 9/7	2.18	1.90	16 ³ / ₁₆	1.33
» 12/7	2.28	1.90	15 ¹⁵ / ₁₆	1.31
» 16/7	2.28	1.95	16 ¹ / ₂	1.35
» 30/7	2.28	2.—	17 ¹ / ₈	1.40
» 1/8	2.33	2.—	15 ⁵ / ₈	1.36
» 29/8	2.40	2.05	17 ⁷ / ₁₆	1.45
» 18/9	2.40	2.13	17 ³ / ₄	1.46
» 15/10	2.50	2.18	20 ¹ / ₄	1.66
» 4/11	2.63	2.30	22 ⁵ / ₈	1.86
» 31/12	2.63	2.30	24	1.96
1925 7/1	2.80	2.45	23 ¹ / ₂	1.91
» 14/1	2.80	2.45	23 ³ / ₈	1.91

På grund av dessa förhållanden anse vi det vara riktigt och rimligt att kräva kaffetullens avskaffande.

Den inkomstminskning, som skulle bli en följd av ett bifall till vår motion, bör kunna bäras genom minskade anslag till första och fjärde huvudtitlarna. Därest icke en dylik besparing beslutas av riksdagen, torde det vara rimligare att höja skattesatsen för de direkta skatterna än att genom höga tullsatser beskatta medborgare, vars levnadsförhållanden äro sådana, att de borde vara befriade från dylika pålagor.

Vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta upphäva tullsatserna för de varuslag, som falla under rubrikerna 155—156 a i gällande tulltaxa.

Stockholm den 16 januari 1925.

Viktor Herou.

J. P. Dahlén.

Rob. Samuelsson.

Aug. Spångberg.
